

Az éjszaka, miként a mérges folyadék, lopva szivárgott elő. Nemrég még tiszta volt az ég, kemény és áttetsző, mint a folyóparti kavicsok, de napnyugtakor csöndes szél támadt, meleget hozott. A hideg föld, mint az ördögös ember, dideregni kezdett. Testéről köd csapott fel. A nedvesség gyorsan kitöltötte a nyakas nyár réseit. Sűrű, szottyadt ősz lett hirtelen. Csak a sudár nyárfák őrizkedtek még a lábuk alatt gomolygó, ördögi lotyadéktól.

A kilenc nyárfa alatt – tizediket múlt ősszel döntötte ki egy heves vihar – tűz pislákol. Füstje, akár a nedves bunda, súlyosan ráterült a pásztorokra. Az irhák még emlékeztek a déli melegre, de az esti húsok szaga már reménytelenül szétfoszlott. A fény ereje egyre apadt, hatalma körkörösén összébb szorult, s ahol véget ért a világosság, a senki földjén, mintha a hangok és a képek is belegabalyodtak volna a ködbe, a máskor oly beszédes éjszaka elnémult.

Boda, a nagy tájfölnéző, úgy ült ott a tűzzel szemközt, mozdulatlanul, mint egy kótyagos bőregér. Egész testével hallgatózott. Már napok óta tudta, hogy közeleg az ősz, mutatták a jelek, a teméntelen légy és szúnyog, a nádas szaga, a megereszkedett bőrtömlők, a hajnalonként reá törő alattomos, inakba szivárgó fájdalom. Úgy érezte, megint időnek előtte ereszkednek az őszbe, s ez beláthatatlan következményekkel járhat. Igen, vélte az öreg, s szájában Összegyűlt a keserű nyál, itt már mindenki istennek, gondolja magát, A napok eszeveszetten kergetőznek; tavasz, nyár, ősz egymásra hág.

Maga előtt sem titkolhatta tovább, bizonyos megvetéssel gondolt a kapkodó és bujálkodó égiekre. Már réges-régen, más történetek idején, mikor Égatya engedetlen leánya, fényes medvehölgy hűgám elcsavargott, és zabolátlan kedve alatt beszakadt az égi kárpit, és ő lepottyant – egyesek szerint *leeriszkedett* – a földre, már akkor megmutatkoztak a sietség következményei. Boda magában el is mosolyodott, mert az atyára gondolt, a kopasz, inas nyakú vénemberre, aki még ujjat mert húzni az égiekkel. Ő mondta így: *leeriszkedett*. Mióta az atyát *visszaküldték*, megváltozott az idők járása. Rohantak az égiek, a fejedelmek, a folyók, de még az igavonó ökrök is, pedig azoknak aztán igazán nem természetük a sietség.

A pásztorok egész este reménykedve lestek a számadót, mi a teendő. Boda végre megmozdult, s beleköpött a tűzbe. Aztán odaintette az egyik gyerkőcöt, hozza ki neki a lompoló tarisznyát; itt van már ennek az ideje is. A tarisznyából elővette a port, s behajította a tűzbe. A füst részegen meglódult, Boda durván nyesett, fekete arcát beletartotta a fölcsapódó lángokba. A pásztorok követték példáját, közelebb cihelődtek, s mélyeket szipákolnak. A nyárfák között nemsokára fölbukkant a jó Hold-öreg, de csak rövid időre, hogy aztán újra a tejszínű felhőkbe süppedjen.

Boda, a számadó nem törődött sem a riadozó-szipákoló pásztorokkal, sem Hold-öreggel; ő már az utazáshoz készülődött. Minden éjszaka végigjárta azt az utat, amelyen annak idején Égatya engedetlen leánykája elindult, s amelyen ő is érkezett a messzi, északi ligetektől, hogy meggyógyítsa fényes öreg fiacskáját. Medve gyerek akkor éppen hétesztendő volt. Boda ismerte a varázsszavakat, s

ezért éjszakánként úgy kifehéredett előtte a rejtett ösvény, mint madárcsont az őszi avar alól.

A nagy tájfőlnéző hosszan cihelődött. Ment volna már, de még minduntalan visszahúzta a tűz melege és fénye. Fömlált s leült, köpködött, ropogtatta csontjait. Így ment ez minden éjjel a nagy út előtt. A többiek, látván az öreg vergődését, megborzongtak. Szánták és félték a számadót. Mindenki tulka, akire az istenek ráböknek, az sohasem kerülheti el a hívást. Boda is végül minden éjjel útra kelt. Bár ismerte a térestelen tér minden szegletét, tudta, hogy minden éjszaka újabb és újabb titkok születnek. Ha a sötétség csak félig ismerős, hívogat. Megüli az ember mellét, hogy meg akar fulladni tőle. Bodának azért kellett minden éjjel útra kelnie, hogy fölfedezze a *maszületett* titkokat.

Mikor végre elcsitult a vergődés, az öreg, mint egy ázott kutya, megrázta magát, fölpattant, s már indult is. Először a tavacska partját járta körül. Bekukkantott a nyiladékba, s mindjárt meglátta a beteg ludat. Ott őrizte a zombikos part közelében a párját, aki már nem mozdult többé, nyaka befürödött az iszapba. A gúnár, talán már maga is megkapta a bajt, riadtan pislogott, de nem bírta fölröpülni. Boda óvatosan közeledett hozzá, ölébe vette a nagy testű madarat, szaglászta. A gúnár erőtllenül verdesett a szárnyával, a nagy tájfőlnéző bólogatott. Jobb kéz felől akkor vette észre a két hasonló sorsra jutott kacsát. Még éltek. No, lám csak, gondolta a lompoló, a baj lopva közelít. Ment tovább fűrgén a folyó felé. Megtorpant, hallgatózott. A képek megvastagodtak, a jelek súlyos ízekkel és szagokkal teltek meg. Elég lenne, ha csupán egy leheletnyivel erősödnének, háta, mellkasa mindjárt beszakadna.

A vén lompoló először a hajófenék finom súrlódását hallotta meg, később a vásznak verdesését, aztán fölszaladt az orrába a vastag posztóruhák só- és az ólmos csizmák zsírszaga. Boda látta: a sekély, békanyálas tavacska sértődötten visszavonult a rétről, az éjszakai vadászok ijedten forgatták lúdtojás-szemüket, az istenek pedig szájtátva bámulták a hajók orrhegyén nyújtózkodó harcias, idegen hatalmakat. Csupán az út mellett álló, égetett téglával bélelt kút sejdített meg valamit az esemény valódi fontosságából. Boda csak ennyit mondott: hiszen ez nem más, mint fényes állat lehelete. Tengersizag. Ettől meg is nyugodott. Hátravetette tarisznyáját, s folytatta a lompolást. A megfogyatkozott lúdcapat még aznap éjszaka fölkerekedett, s elhagyta a tavacskát. Északnak repültek.